

📷 KÓKAI MÁRTON 📷 NAGYGYÖRGY SÁNDOR

A VÉRTELEN VADÁSZ

90 ÉVES LENNE NAGYGYÖRGY SÁNDOR,
A NIMRÓD LEGENDÁS TERMÉSZETFOTÓSA

VITATHATATLAN, HOGY A HAZAI TERMÉSZETFOTÓZÁS ÚTTÖRŐ, EGYBEN MEGKERÜLHETETLEN ALAKJA NAGYGYÖRGY SÁNDOR, AKINEK ÓRIÁSI – TÖBB TÍZEZER FELVÉTELT MAGÁBA FOGLALÓ – ÉLETMŰVE SZILÁRD ALAPPILLÉRKÉNT HATÁROZZA MEG A VADÁSSZAJTÓ ÉS A TERMÉSZETFOTÓK ELMÚLT ÉVTIZEDEKBEN KIALAKULT VISZONYÁT. MUNKÁSSÁGÁT A VADÁSZOK AZ 1971-ES VADÁSZATI VILÁGKIÁLLÍTÁSON, KÉSŐBB A NIMRÓD HASÁBJAIN ISMERTÉK MEG, AHOL 1977-TŐL EGÉSZEN HALÁLÁIG PUBLIKÁLT. SZEPTEMBER 9-ÉN LESZ, HOGY IMMÁR HARMINC ÉVE NINCS KÖZÖTTÜNK, JÚLIUS HARMADIK NAPJÁN 90. SZÜLETÉSNAPJÁT ÜNNEPELHETNÉNK. A VÉRTELEN VADÁSZRA EMLÉKEZÜNK, AKI PUSKÁT SOHASEM FOGOTT A VADRA, DE MÉGIS HŰ TÁRSA VOLT A ZÖLDKALAPOSOKNAK, EGY ÉLETEN ÁT A TERMÉSZET RAJONGÓJA.

Utóbbi megállapítást saját visszaemlékezéseiben elemi erővel, ugyanakkor vegytiszta egyszerűséggel fogalmazza meg: „A természetbe nekem sohasem kellett »kimenni«. Mindig benne éltem, az jelentette igazi otthonom.” A minket körülvevő flóra és fauna iránti rajongása jegyzetei szerint szülői örökség. Édesanyja és nagyanja Erdélyből hozta magával ezt a felfogást, édesapjától – aki mai napig ismert és kutatott életúttal bíró lelkész volt – a kerthez való ragaszkodás szenvedélyét és az elhivatottságot sajátította el. Mindemellett a gyermekkori, természetben szerzett élmények, a Tisza mentén

található Hódmezővásárhelynél – pontosabban a közelben lévő Mártélynál – megélt, sorsdefiniáló pillanatok szintén szerepet játszhattak a természet iránti rajongásának kialakulásában. Festő és fotós munkásságában is állandó motívumok az alföldi táj elemei, például kiemelkedő módon a mártélyi parton jellegzetesen megtalálható fűzfák. Ezt a gondolatot írásban is több alkalommal megerősíti, egyik jegyzetében így ír: „Mikor 1947-ben családotól Argentínába kivándoroltam a legnehezebben a Tiszától vettem búcsút. A távollét nem tartott sokáig. (..) Egy év múlt újra boldogan bújtam a hazai fűzeseket.”

„MINDENÉRT KÜLÖN MEG KELL HARCOLNI”

A háború végeztével döntött úgy, hogy festő lesz. Az érettségit abszolválva a Szegedi Pedagógiai Főiskola földrajz-rajz szakán tanult tovább, s ha tehetne, szabad ég alatt felállított festőállványánál töltötte az idejét. Innen került a Budapesti Képzőművészeti Főiskolára, azon belül is az elismert mester, Bernáth Aurél körébe. 1959-ben szerezte meg a festőművész diplomáját.

„A festészetben mindenért külön meg kell harcolni. Semmit nem adnak ingyen. Eddig is megvoltak a keserű óráim, zaklatott, tépelődő heteim. Ezelőtt is meg kellett küzdenem a szakmával és magammal, úgymint ezután is. Csak én tehetem ezt meg. Senki más nem. Utat választottam magamnak. Kitartok rajta a végsőig” – írta korabeli jegyzeteiben, miközben alkotásait átjárja a természet teljes realitása, annak ellenére, hogy korai képein még kevésbé volt domináns motívum. Az idő előrehaladtával azonban a natura irányába való rajongása egyértelművé válik. Így ír minderről: „Beszéde van mindennek. Most a fa-nyelv izgat különösen. Indulatilag is tudok azonosulni egy-egy ujjongó körtefával, ezüstösen gubbasztó, szenvedélyesen tekergő ágazatú fűzfával vagy a nyárfák ezüstös zúgásával.”

Művészetéről lányával, Nagygyörgy Ágnessel beszélhettem, a fotós egykori lakásának nappalijában, amelynek falán még most is jó néhány Nagygyörgy festményt lehet látni. Ágnes maga is képzőművész, aki a szobrászmesterséget az

Egyesült Államokban tanulta meg, majd Belgiumba házasodott, ahol egészen a világjárvány kitöréséig oktatott szobrászatot. Amikor édesapja korai műveiről kérdezem, így válaszol:

– Nagyon zavaros évek lehettek az életében. Anyágilag édesanyám tartotta el a családot a tanári fizetéséből, mert édesapámnak sokáig nem volt állása. Lényegében hosszabb ideig ebben a szobában éltünk, ahol most is beszélgetünk, a lakás többi helyiségében mások laktak – mesél, majd hoz-

záteszi: Sokat utazott művésztelepekre, például Mártélyra, de nem igazán találta meg magát a festészetben annak ellenére, hogy nagyon értett ahhoz, amit csinált. Az ő temperamentumának túl lassú volt az élmény és a kifejezés közötti folyamat...

2013-ban adták át a mártélyi faluház előtt azt a szobrot, amelyet Ágnes tervezett édesapjának. Az alkotás egyszerűnek hat, de mégis összetett. Egy bronzból kiöntött diófaágon ücsörgő néhány veréb látható, alul pedig egy idézet olvasható, amelyet Sándor írt feleségének egyik levelében: „...a Tiszát szerettem volna neked adni, a nyárfák ezüstös suttogását, gyeptompa nesztét, a madarakat...” Amikor arról faggatom, hogy miért éppen a verebek, Ágnes mosolyogva válaszol: mert édesapám és én is mindenben az egyszerűséget keressük, a verébnél egyszerűbb madár pedig talán nem is létezik...

Gera Mihály újságíró, szerkesztő Elöljáróban című írásában, amely a 300 kép az életműből című Nagygyörgy albumban szerepel kiemeli: „... tudtam, hogy ígéretes tehetségű festőművészt tisztelhetek benne, de munkáiról sohasem beszélt, meg nem mutatta őket. Amikor először nézhettem meg festményeit, grafikáit, döbbenten fedeztem fel bennük azt a letagadhatatlan belső hasonlóságot, ami szorosan összeköti őket később született fényképeivel. (...) Kompozíciós elveihez, a legapróbb részletek gondos kidolgozásához megalkuvást nem ismerve, szigorúan ragaszkodott, csupán csak az eszközt cserélte fel. Ecset, szénceruza helyett fényképezőgép.”

„...MERT ONTJA”

A fényképezést a maga módján – könyvek és gyakorlat lévén – sajátította el a '60-as évek közepén. Jegyzeteiben részletesen ír a döntéséről, amely során a fotózás mellett tette le voksát:

„...a természeti élmény, kíváncszott, hogy megörökítem, de sem stíláris okból, sem egyéb miatt sem sikerült ezt festészetben visszaadnom. Akkor kezdtem el teljesen amatőr módon – ez az, amire egy kicsit büszke is vagyok

– abszolút self-made man módján magamnak föltalálni, fölfedezni a fotográfiát. Ez oly mértékben is igaz, hogy az első apparátusomat, az első csodálatos nagyítómát egy termoszból, és némi parkettalécekből szerkesztettem össze, és az első hívótálam egy gyönyörű szép, népi kék mintás kerámiatál volt: azóta is sajnálom, hogy a fixir lekapta róla a zománcot.”

Döntésének helyességét számos elismerés jelzi, köztük a Balázs Béla-díj, a Nimród-érem, a Szt. Hubertus-díj, a Magyar Fotóriporterek Kamarájának Nagydíja vagy a Magyarország Érdemes Művésze díj.

A fotográfiára való „átnyergelés” körüli motivációról más esetben is írt, akkor így fogalmazott:

„Mindig a természeti dolgok vonzottak, a természet közvetlen, nem festhető realitásai. Ez számomra nagyon fontos, mert egyáltalán fotózni ezért kezdtem. (...) És nincs semmire szükségem, más világra, ahhoz, hogy elfogadjam, hogy valamit tudjak csinálni a természetből, mert mindig azt érzem, hogy olyan végtelen gazdagságot nyújt, hogy annak ezrelékét sem tudom kiaknázni. Ezért nincs szükségem valami csodaélményeket kitalálni, mert ontja.”

Arról, hogy a fotózás iránti érdeklődése miként találkozott a vadászattal keveset lehet olvasni. Dr. Tóth Sándor, az 1971-es Vadászati Világkiállítás egyik főszervezője viszont tíz évvel ezelőtt nyilatkozott a témában:

„1966-ban kezdtük meg a Vadászati Világkiállítás szervezését, csatlakoztunk a Nemzetközi Vadászati Tanácshoz. Megyei kiállításokon, trófea-bemutatókon, fotókiállításokon népszerűsítettük a VVK gondolatát – és gyűjtöttük a kiállítás anyagát. Nagygyörgy Sándor ekkor fordult a vadászat felé. 1969-től jelentek meg képei a Magyar Vadászban. A Nimród fotópályázatán a Dámbika című képe I. díjat nyert. Ekkor hívtuk fotózásra Gyulajra, Gemencre a VVK előkészítése érdekében. Itt születtek remek felvételei, amelyek a Nemzetközi Fotóművészeti Kiállításon keltettek feltűnést, és kerültek a VVK albumába.”

Nagygyörgy stílusáról mások is megemlékeztek az elmúlt évtizedben, köztük van ismerőse, dr. Hőnich Miklós is, aki szemléletes példán keresztül ír kollégája kifejezőmódjáról:

„...fontosnak tartotta, hogy a természet jelenségeit, az állatokat ne statikus, hanem mozgást, viselkedést ábrázoló dinamikus képekkel mutassa be. Studinka Lacival hármasban figyeltünk egy őzbakot a sárgán virágzó repcetáblában. Számára nem az volt a fontos, hogy a bak a repcetáblában állt. Várjunk! – mondta – mivel nem tud a repcében futva menekülni, várjuk meg, amíg ugrálva megy el, mert úgy szeretném elkapni, ahogy a sárga tábla felett »úszva fut«. Így is volt;

kis idő múlva felugrott a bak, és Sándor a repce felett »úszó« állatról csodálatos képet készített, amely az egyik híres felvétele lett."

A természetfotózásban betöltött innovatív szerepét jól mutatja, hogy amikor a Csekő Sándor által szerkesztett Nimród a '70-es évek második felében színessé vált, egy olyan lapszám sem került nyomdába, amelyben ne lett volna benne egy Nagygyörgy-felvétel. S hogy milyen munka folyhatott akkoriban a Nimród szerkesztőségében? Bizonyosan sok sztori lenne, amely közérdeklődésre tartana számot. Az emberek, akik mesélhetnének azonban lassan történelmi „alakokká” halványulnak, velük pedig a történetek is eltűnnek... Sok évvel később Csekő Sándor egy visszaemlékezése során felidéz egy Nagygyörgyhöz kapcsolódó esetet: „Még nagyon kezdő vadászlap-szerkesztő voltam, amikor közölni akartunk egy újszülött őzrőll készített felvételt. Megkérdeztem az ország legnevesebb szakértőit, de nem egyezett a véleményünk, hogy őzgida vagy szarvasborjú látható a felvételen. Csak Nagygyörgy Sándor tudta az igazságot, és ami őzgida képaláírással jelent meg, az valójában pár órás szarvasborjú volt."

Nagygyörgy Sándor jegyzeteit olvasva könnyen rálelhetünk egyfajta ars poeticára, amely eme életszákaszának munkáját jellemezte: „A vadfotózás a vadászat közeli rokona. Ugyanazt a feszültséget, izgalmat jelenti, mint a vad elejtése. A vad képi megragadása is zsákmányolás. (...) Meg akarom ismerni a természet mindennapi titkait, megkeresni a vad életének sok évezredes rítusait. Úgy közelíteni, hogy észrevétlen maradjak, hogy a természet szigorúan meghatározott rendjét lehetőleg ne bolygassam meg. Objektív, igaz képet szeretnék adni az erdő, mező életéről."

Jó példák az elhangzottakra Párbaj című fotósorozatának képkockái, amelyek során két fácskának villámgyors, kíméletlen összecsapása elevenedik meg a felvételeken. A Fotóművészet hasábjain 1976-ban írta a felvételek kapcsán, hogy „a természetfotó, vadfotó egy sajátos világ megismerésének keretét és lehetőségét teremti meg, de egyben lehetőség arra is, hogy az ember közvetettebb, áttételesebb tartalmakhoz jusson el. (...) Az emberben munkáló ösztönök és

indulatok hasonmásait sokkal elementárisabb, leplezetlenebb formában találtam meg az állatok viselkedésében. E titkok felfedése szenvedélyemmé vált. (...) ...gyakorlatilag egyáltalán nem tudom befolyásolni az eseményeket, a környezetet; hiszen mihelyt »jelen vagyok«, láthatóvá válok, pusztán jelenlétemmel meghamisítom vagy félbeszakítom azt az eseményt, amelyet meg szeretnék ismerni. (...) Gyakran eszembe jutnak volt mesterem, Bernáth Aurél bölcs szavai: »A csendélet rátalálás kérdése.«"

„KÉTFÉLE EMBER VAN: NORMÁLIS ÉS VADÁSZ”

„Noha magam soha nem vettem puskát a kezembe, nagyon megszerettem a vadászatot. A természet, benne a vad szeretete mindig is igen erősen vonzott. De ugyanilyen fontos momentum, hogy sok kitűnő embert, remek barátot találtam a vadászok között. Önzetlen segítségük, tanácsaik, tanításuk nélkül semmire sem mehettem volna a vadfotózásban. (...) Hogy a siker némi reményével vághassak ennek a munkának, magamnak is »vadásszá« kellett válnom. Hosszú napok, hetek és évek eredménytelen kínládása árán tanultam meg a törvényeket. De hónapok sikertelenségé-

ért is kárpótoltak azok a pillanatok, mikor a nagy bika kilép a tisztásra...” – írta Nagygyörgy Sándor jegyzeteiben, amelyet halála után, egy róla szóló portréban felesége, Ábrahám Mariann, ismert zongoraművész is megerősít, akit idén január 31-én bekövetkezett halála miatt már nem tudunk megszólaltatni. Ő így fogalmazott férje és a vadászok kapcsolatáról: „A vadászok segítségével nem sikerült volna ezt a hatalmas életművet létrehozni. A különleges vadfotók nagyrésze úgy készülhetett el, hogy vadász barátai megismertették őt a vadon élő állatok szokásaival és elvitték olyan helyekre, ahol várható volt egy vad fölbukkanása."

A vadászat és a természetfotózás kapcsolatát egészen különleges módon látta. 1983 márciusában, a Nimródban közölt jegyzetében szemléletesen ír minderről: „Vadfotós múltam első vizsaszacsengő emléke dr. Studinka László tanítása. Kétféle ember van – okított annak idején: normális és vadász. Akkoriban még ő maga sem ismerte

”
*A Nagygyörgy Sanyit
is becsülik meg, mert egy
fényképész is valahol ember.
(Legalábbis szerintem.)*
Esergeján Pál

eléggé a harmadik kategóriát: a vadfotóst, vagy ha jobban tetszik a természetfotóst, azt a különös lényt, aki négykézláb vagy laposkúszásban közlekedik, és a józan ész semmibe vételével puska helyett teleobjektívet szorongat."

Cikkében úgy jellemzi a természetfotósokat, mint akik közkinccsé teszik „a puskás vadász egyszemélyes boldogságát."

Kihangsúlyozza, hogy „az igazi természetfotós holnap is szeretné ott találni a vadat, ahol ma este hagyta. Holnap is szeretné megörökíteni a madarak röptét, máskor is gyönyörködni akar a táj évről évre megújuló szépségében."

„A LÁTVÁNYÉRT MEGÉRTE"

Mártély, a Kis-Balaton és Gyulaj mellett talán az egyik kedvenc helye Gemenc lehetett, ezért is fontos, hogy a terület a maga ártéri erdeivel, változatos flórájával és egyedgazdag vadvilágával megkerülhetetlen állomás a Nagygyörgy életmű tekintetében, ahogy e témában szintén kihagyhatatlan a világhírű vadászfestő, Csergezán Pál alakja és egykori főmunkatársunk Zilai János

családja is. Időben a hetvenes években vagyunk, térben pedig Gemencen belül Közép-Pörbolyön.

– Csergezán Pali bácsi sokszor járt felénk és egyszer magával hozta Sándort is... – emlékszik vissza Magyar Ildikó, Zilai János egykori felesége, aki akkoriban a helyi vadászház vezetését látta el. – A látogatás után kaptunk Pali bácsitól egy

nimródos levélpapírra írt levelet, amelynek a végén viccesen megjegyzi:

„A Nagygyörgy Sanyit is becsüljék meg, mert egy fényképész is valahol ember. (Legalábbis szerintem.)"

A kommentár értelmezéséhez fontos tudni, hogy mind Nagygyörgy, mind Csergezán zárkózott személynek számított, akiket ebből a szempontból Magyar Ildikó így jellemez: kevés embert engedtek magukhoz közel, de akiket megszerettek, azokkal mérhetetlen figyelmesek voltak.

– Több kapcsolódási pontja volt az életünknek – teszi hozzá Ildikó –, amely miatt mi négyen megszerettük egymást. Kint éltünk az erdőben, és akit egyszer a természet befogad, az megismerheti titkait, ez pedig úgy éreztem fontos volt Sanyinak. Másrésről míg férjhez nem mentem

én is rajzoltam, festettem, csakúgy, mint ők, a művészet iránti érdeklődésünk pedig csak még tovább erdősítette a jó baráti viszonyt – magyarázza Magyar Ildikó, aki arról is beszámol, hogy a jó hangulatú beszélgetésekre sokszor terített asztal mellett került sor, a „menü” alapanyaga pedig a vadászháznál megtermelt zöldségekből és jöszágokból került ki. – Sanyinak egyik nagy kedvence volt az avas szalonna, lila hagymával és egy pohár vörösborral. Az orjaleves esetében a csontról úgy leette a húst tormával és kenyérral, hogy a kutyáknak nem maradt rajta semmi. Imádta a csülkös bablevest, az aranygaluskát és egy helyi specialitást, a borsos kalácsot, nagyon is kedvelte a házias ízeket...

Az úgynevezett öreg ház – amelyet Zilai János Az én Gemencem című könyvében „kicsit primitívnek számító körülmények között, de csodálatos helyen”-ként jellemez – számos Nagygyörgy Sándorhoz köthető élmény színhelye volt akkoriban. A legendás fővadász egykori barátjáról szóló megemlékezésében több dolgot is megemlít:

„Több éjszakát töltöttünk együtt a tábortűz mellett, ilyenkor a környék összes baglyát palira vette. Nagyon profi módon tudta őket becsalogatni. Akkoriban még nem létezett digitális technika, több géppel és mérettel dolgozott, de hihetetlen alaposan. Árvíz idején egész nap csónakban ülve »jártuk« az erdőt. Mindent meglátott. Most evezz oda, ott egy csomó csiga, vagy egy fűszál tele hangyákkal. Természetesen sok vadat is fotóztunk. (...) Telente sokat jártuk szánkóval az erdőt kettesben. Az etetőszánkótól nem félt a vad, így sikerült neki jobbnál jobb fotókat készíteni.”

Magyar Ildikó több olyan esetre is emlékszik, amely Nagygyörgy Sándor emberfeletti kitartásáról, a vad iránti mérhetetlen tiszteletéről, vagy

éppen a kívánt fotó megvalósításáért tett erőfeszítéseiről szól. János így ír róla:

„Árvíz után, a Göcsös nevű réten bent maradt a víz. A szélén szoktak a szarvasok legelni. Itt hagytam egy nagy csomoros nyár takarásában. Mikor érte mentem, az arca sugárzott a boldogságtól. Képzeld, mondta: kint legeltek a szarvasok, ahogy mondtad. Csináltam pár képet róluk, de egyszerre csak megugrottak és átszaladtak a vízen előttem, ellenfényben. Janikám, ha ez a kép sikerül... Ekkor mutatta meg a hátát, amit az ingen keresztül a szúnyogok agyonbombáztak. Elszörnyülködtem. Úgy nézett ki, mint valami krokodilbőr. Csak annyit mondott: nem baj, a látványért megérte. Ez a kép Monacóban nagydíjat kapott.”

Magyar Ildikó egy hasonló esetre is emlékszik. A társaságra a vadászlatokban köszöntött rá

az este, kivéve Nagygyörgyöt, mert ő elmaradt a fotózással. Már azon gondolkodtak, hogy utána mennek, amikor hazaért. A szúnyogok csúnyán összecsípték a testét, kivéve a kezét és arcát, ahol előzetesen bekente magát riasztószerral. Amikor megkérdezték, hogy miért nem jött haza, így válaszolt: mert a szarvasok az ártérben dagonyáztak és nem akarta őket megzavarni...

Egy jó fotósnak persze minden tudáson és ismereten túl sokszor jókor kell jó helyen lennie. Ildikónak erre is van egy története. A '80-as évek második felében, az egyik tél során az ónos eső ráfagyott a fákra, a természet olyannak hatott, mintha üvegből lett volna az erdő. János és felesége pont arról beszéltek, hogy ideális lehetőség lenne most Nagygyörgynek fotózni, mire alig háromnegyed óra múlva kopogtak a terasznál... Nagygyörgy Sándor volt, igaz, amikor elindult a fővárosból még nem tudta, hogy mi fogja fogadni.

– Ezek voltak akkoriban azok a barátságok, amelyek minden német márkánál fontosabbak voltak számunkra – fejezi be visszaemlékezését az asszony. A társaság barátságát több írásos

emlék őrzi, ezek közül az egyik levél elolvasható Zilai János első könyvében.

Nyúl Bertalan is sok időt töltött a fotóssal a Gemenci erdőn, akkor vadászati műszaki vezetőként dolgozott az erdőgazdaságnál. Emlékei szerint Nagygyörgy Studinka László ismeretsége révén került kapcsolatba a területtel és az ott dolgozó vadászokkal.

– Komoly felkészültségű, intelligens ember volt, a szó legjobb értelmében úriember – magyarázza Nyúl Bertalan. – A korosztályunk közötti különbségünk sem volt soha zavaró körülmény.

Visszaemlékezése szerint a fotósnak mindig voltak elképzelései a megörökítendő témák kapcsán, tehát felkészülten érkezett. Gera

Mihály újságíró ugyanezt a tulajdonságát erősíti meg a korábban már említett írásában: „... némelyik fényképét nemcsak elképzelte, hanem föl is vázolta, gyakran évekkal előbb, abban a nagy fekete füzetében, amely most itt fekszik az asztalomon a később megszületett fényképpel együtt...”

Visszatérve Gemencre! Nyúl Bertalannal főként olyan területeken „vadásztak” fényképezőgéppel a vadra, ahol a „madár sem járt”, tehát zavartalan, nehezen megközelíthető helyeken, például szigeteken.

– Határtalan volt a kitartása, mint egy fakíré... – meséli Nyúl Bertalan. – A szúnyogot megtűrni, megszokni nagyon nehéz. Sokszor véres volt az inge, vagy a trikója, mert alkotás közben sohasem mozgott, viselte a gyötrést, nem söpörte le magáról a vérszívókat. Nagyon beszédes információ, hogy annyira tisztelte a vadat és a terület háborítatlanságát, hogy ha vizelnie kellett, akkor üveget használt... Emlékeim szerint főként a gímszarvast és a vaddisznót fotózta szívesen.

„TRÓFEÁK SZÍNEZÜSTBEN”

1976. november 20-án megalakult a Nimród Fotóklub. Csekő Sándor főszerkesztő ismerte fel azt az úrt, amelyet a hazai természetfotózás terén be kellett tölteni. Féner Tamás, a Magyar Fotóművészek Szövetségének elnöke így jellemezte az eseményt: „kihúzták a dugót a palackból”. A MÉM Növényvédelmi és Agrokémiai Központ kongresszusi terme majd-hogynem kicsinek bizonyult a közel másfélszáz érdeklődő számára. Az újonnan alakult klub elnöke nem más lett, mint Nagygyörgy Sándor, aki a Nimród hasábjain így írt a kezdetről: „»Klánunk« körülbelül a színes NIMRÓD megszületésével egyidőben szerveződött, azzal az igen gyakorlatias céllal, hogy a természetet bemutató fotókkal töltsse meg a lap színes oldalait. Fényérzékeny ezüstre gyűjtöttük »trófeáinkat«, és mindenütt bemutattuk, ahol erre tér és lehetőség kínálkozott. A vadcsapázók tábora kiegészült a természet apró szenzációinak meglesőivel. (...) Egyesületté alakulásunkkal egyidőben felvettük

a kapcsolatot európai kollégáinkkal is. Alapító tagjai vagyunk a Természetfotósok Nemzetközi Szövetségének.”

A fotóklub napjainkban is aktív, nagyjából ötven tagot számlál. Vitathatatlan, hogy a természetfotózás a „Nimródos” fényképezés hatására kezdett gombamód elterjedni, s nem véletlen, hogy napjainkban is kedvelt műfaj. Nagygyörgy Sándor számos későbbi elismert fotós karrierjére volt hatással. Közéjük tartozik a nemrég elhunyt Vajda János, aki elmondása szerint „tényleges pályámat a Nimród Fotóklub és vadászújság neves fotóművésze, Nagygyörgy Sándor egyen-

gette. A mai napig mesteremnek tartom, és az a képzőművészeti szemléletű természetábrázolás, ami rá oly jellemző volt mind ez idáig példaértékű a számomra."

A jelenleg is alkotó kortársak közül már csak kevesen tudnak mesélni Nagygyörgyről. Közéjük tartozik például Vizúr János, aki a mai napig nagy tisztelettel gondol az egykori elnökre. Elmondja azt is, hogy Nagygyörgy Sándor olyan fotóművész volt, aki sokszínűségében meg tudott felelni számos kihívásnak, nem véletlen, hogy a '70-es években jelent meg a fotóival illusztrált ikebana kötetet, mint hagyományos japán virágrendezés művészetet bemutató album is.

– Emlékszem rá, hogy mindenkiel jó kapcsolatot tartott fent. Jópofa stílusban mutatta be munkáit. Mesélt például arról, ahogy Gemencen lovaskocsival barkácsolva próbálta lefotózni a vadat. Tőle tanultuk meg, hogy a lovaskocsi nem zavarja a vadat... – meséli Vizúr János.

A természetfotók, s a klub által végzett munka egyértelműen fontos volt Nagygyörgy Sándor számára, amely kapcsán így ír a Nimródban közölt jegyzetében:

„A vadfotós trófeáit nem számlázhatja le a Trófeabíráló Bizottság, ellenértékük nem gyarapít devizaszámlát. Ez kétségtelen. De aki átnéz a keresőn, másképp látja a világot. És trófeáink közkinccsé válnak, amikor a főtí gyermekváros lakói, vagy Csillebérc úttörői rácsodálkoznak képeinkre. Azt hiszem ezek a legszebb trófeák. Trófeák színezüstben.”

A legendás fotós a Nimród Fotóklub mellett tagja volt a Fotóművész Szövetségnek, művészeti vezetője a Fiala Fotóművészek Stúdiójának, alelnöke a Nemzetközi Természetfotós Szövetségnek.

„VIGYETEK EL GEMENCRE...”

Nagygyörgy Sándor 1993. szeptember 9-én hunyt el. Állítólag halálos ágyán fekvé is többször kérte, hogy vigyék Gemencre, ott akar

meghalni. Hagyatéka nagya 2018-ban a Gemenc Zrt. gondozásába került, de számos felvételt őriz a Gyulaj Zrt. is. A Vadászati Kulturális Egyesület és az Országos Magyar Vadászkamara posztumusz a Hubertus Kereszt arany fokozatával tüntette ki. Hamvainak búcsúztatására szeptember 30-án került sor, a Farkasréti temetőben, egy meleg, napsütéses napon. A szertartást követően a kegyelet virágait Széchenyi Zsigmond sírján helyezték el. A Wikipédián olvasható információkkal ellentétben Nagygyörgy Sándor – a temető nyilvántartása szerint – nem Farkasréten nyugszik. A hamvak sorsa nem ismert, özvegyét pedig már nem kérdezhajtuk meg róla. Ki tudja, talán tényleg teljesült kívánsága és elkerült Gemencre az általa rajongásig szeretett gímszarvasok otthonába...

(Az eredeti Nagygyörgy Sándor-felvételek megjelenésében köszönet illeti a Gemenc Zrt.-t és a Gyulaj Zrt.-t.)